

HADSUND-EGNENS FUGLE

(1906—1922)

AF

S. RASMUSSEN,

CAND. PHARM.

Eggen omkring Hadsund, der er beliggende i den sydøstlige Del af Himmerland, har altid haft Ord for at være meget smuk, indrammet, som den er, af Fjord og Skove. Da jeg har opholdt mig her i ca. 16 Aar, har jeg tænkt mig at ville forsøge at give et Billede af Fuglefaunaen her. Den er jo, som man kan vente, ret mangfoldig, idet saavel Hedens som Skovens Fauna findes repræsenteret; naar dertil kommer, at Fjorden navnlig om Vinteren huser en Mængde fremmede Gæster af Svømmefugle, synes det at kunne være af Interesse at skildre Fuglelivet paa denne Egn, hvad, saavidt mig bekendt, ingen tidligere har forsøgt.

Først et Par orienterende Bemærkninger:

Hadsund ligger paa begge Sider af Mariager Fjord, over hvilken der her fører en Jernbanebro; dog bestaar den paa Syd-siden af Fjorden beliggende Bydel kun af nogle enkelte Huse, hvorimod den egentlige By, der tæller ca. 2000 Indbyggere, ligger Nord for Fjorden. Umiddelbart Vest for Byen ligger Thygeslund Skov, længere borte i samme Retning Vivebrogaard og Ovegaard Skove. Mod Øst har man i ca. 4 km.s Afstand de store Skove ved Havnø og Visborggaard. Mod Nordøst strækker sig store Hedestrækninger, hist og her med en lille Granplantage. Syd for Fjorden ligger mod Øst Havkjær Skov samt Overgaards store Skovstrækninger; mod Vest kommer man i 8 km.s Afstand fra Hadsund først til Hov Skov og dernæst til Skovene omkring Mariager, hvor der ligger Krat ved Krat og Skov ved Skov i en næsten uafbrudt milelang Kæde. Landskabet er særdeles bakket og karakteristisk med sine mange Gravhøje, hvis Kupler man ser alle Vegne, ofte 4—5 i umiddelbar Nærhed af hinanden.

Jordbunden er langs Fjorden stærkt kridtholdig, og disse hvide Brinker, skinnende i Sommersolen, bidrager stærkt til at give Egnen sit Særpræg. Store Engstrækninger findes mange Steder mellem Skovene og Fjorden og bebos om Sommeren selvsagt af en Mængde forskellige Vadere, saasom Præstekraver, Ryler, Rødben og først og sidst Viber, hvis tumlende Flugt man alle Vegne bemærker paa denne Aarstid. Paa de vidt udstrakte, lavvandede Strækninger i Fjorden staar Hejrerne gravitetisk og spejder efter de Smaafisk, der kommer inden for deres sylspidse Næbs Rækkevidde. Er man heldig, ser man højt oppe i Luften en, ja undertiden to prægtige Havørne, som med stive, spændte Vinger sejler i milevide Kredse, medens Kravlet undereuden skyndsomt søger Skjul, hvor et saadant er at finde. Den sorte Stork spanker agtværdigt omkring i Strandskanten, undertiden, hvad jeg selv har set, Side om Side med den hvide, tilsyneladende i bedste Forstaaelse. Paa Stenene i Fjordkanten sidder Maager og Terner, og rundt omkring i Vandet svømmer Gravænderne, af hvilke der er mange her i Fjorden. — En Sommerdag i Skoven byder ogsaa paa mange interessante Ting. Foruden de mangfoldige Smaasangere ser og hører man ofte Spætterne, navnlig Stor Flagspætte, men ogsaa hyppigt Grønspætten, hvis gjaldende Skrig lyder vidt og bredt. Over Træerne kredser undertiden Musevaage og Spurvehøg samt Taarnfalk, som alle yngler her paa Egnen, om end ret sparsomt, navnlig for Musevaagens Vedkommende.

Et andet Billede faar man at se, naar man færdes ude om Vinteren; men ogsaa denne Aarstid har et righoldigt Liv at fremvise. Kvækerne forekommer som Regel hver Vinter, ofte i store Skarer. Korsnæb, Grønsisken, Mejser og Fuglekonge opliver Granskovene. I Byens Haver flammer Dompappernes Farvepragt dobbelt straalende mod Sneens hvide Baggrund. En enkelt Gang er man saa heldig at se de nydelige Silkehaler, som navnlig holder til, hvor der er Bær og Hyben.

Men mest er det dog Fjorden, der tiltrækker sig Opmærksomheden. Naar den Mil efter Mil strækker sin hvide Flade, bunden i Frostens Lænker, kommer de tusindtallige Flokke af Svømmefugle og kaster sig i de enkelte Vaager, som stadig holdes aabne af Strøm eller Kildevæld. Der forekommer navnlig Troldænder og Hvinænder, endvidere Mængder af Graaænder samt sjældnere Taffeland, Bjergand, Fløjlsand, Sortand og Skalleslugere, hvis tre Arter alle findes repræsenterede. Ikke saa

sjældent ser man den eksotisk prangende Isfugl svirre af Sted ved Bække og Sluser, og Vandstæren aflægger ogsaa nu og da en fransk Visit. Svanernes klangfulde Malmtoner klinger højt og tydeligt i den frostklare Luft, naar de stolte Fugle kommer dragende forbi.

I det hele taget er det en Nydelse til enhver af Aarets Tider at færdes i Naturen i denne Egn for hver den, der har Øjet opladt for det Liv, der rører sig derude.

Efterfølgende har jeg dels selv set paa mine Ture, dels har jeg Oplysningerne fra Folk her paa Egnen, og da jeg, som sagt, har boet her i ca. 16 Aar, mener jeg at kunne give et nogenlunde fyldestgørende Billede af denne Del af Danmarks Fuglefauna. Selv om efterfølgende Oversigt langtfra er fuldstændig, tror jeg nok at have faaet det væsentligste med.

KRIKAND, *Anas crecca*. Ret almindelig paa Fjorden om Vinteren.

ATLING, *Anas querquedula*. Saa jeg Sommeren 1921 i en Eng ved Fjorden. Den opførte sig paa en saadan Maade, at det tydede paa, den havde Rede i Nærheden. Dog lykkedes det mig ikke at faa dette nærmere konstateret.

PIBEAND, *Anas penelops*. Ret almindelig om Vinteren.

SPIDSAND, *Anas acuta*. Yngre ikke udfarvede Individier skydes jævnlgt i August og September.

GRAAAND, *Anas boscas*. Almindelig ynglende i Rørene langs Fjorden.

SKEAND, *Anas clypeata*. Ses undertiden, men ikke ofte, hos Vildthandlerne.

GRAVAND, *Tadorna cornuta*. Almindelig Ynglefugl her paa Egnen. Den yngler i gamle, forladte Rævegrave, ofte langt fra Fjorden. Naar Ællingerne da skal føres ned til denne, overraskes de ofte af Mennesker og Hunde. For ca. 10 Aar siden kom en gammel ♀ gaaende ved højlys Dag med sit Kuld smaa Ællinger midt igennem Byen. De blev selvfølgelig forstyrrede

og for en stor Del ødelagte. En tam ♂ levede i flere Aar i en Bondegaard, hvor den gik frit omkring sammen med Gaardens øvrige Fjerkræ. Den var indfanget som Ælling.

PIBESVANE, *Cygnus minor*. Forekom temmelig hyppigt paa Fjorden Vinteren 1914. Ellers ikke set.

SANGSVANE, *Cygnus musicus*. Almindelig hver Vinter fra November Maaned.

TROLDAND, *Fuligula cristata*. Forekommer flokkevis om Vinteren sammen med Hvinanden, men knap saa talrig som denne.

BJERGAND, *Fuligula marila*. Forekommer undertiden om Vinteren, men ikke talrigt. To meget smukke Hanner blev skudt her den $13\frac{1}{2}$ 1922 og $17\frac{1}{2}$ 1922; desuden saas ofte i Februar nogle Hunner hængende hos Vildthandlerne her i Byen.

TAFFELAND, *Fuligula ferina*. Forekommer, men ikke talrigt, om Vinteren. En gammel ♂ i Pragtdragt blev skudt den $13\frac{1}{2}$ 1922.

HVINAND, *Clangula glaucion*. En af de hyppigste Vintergæster blandt Ænderne.

HAVLIT, *Pagonetta glacialis*. Forekommer en enkelt Gang om Vinteren, dog ikke i selve Fjorden, men i Kattegat uden for samme.

SORTAND og FLØJLSAND, *Oedemia nigra & fusca*. Ses sammesteds som foregaaende, men hyppigere. En smuk ♂ af Sortand blev skudt her den $6\frac{1}{4}$ 1922.

EDERFUGL, *Somateria mollissima*. Almindelig Vintergæst ved Indløbet til Fjorden.

HVID SKALLESUGER, *Mergus albellus*. En gammel ♂ og to unge ♀ blev skudt paa Fjorden den $21\frac{1}{1}$ 1922. Endvidere er et Eksempel skudt den $18\frac{1}{2}$ 1919.

STOR SKALLESUGER, *Mergus merganser*. Temmelig almindelig paa Fjorden om Vinteren. Gammel ♂ skudt $16\frac{1}{2}$ 1910. Gammel ♀ skudt den $13\frac{1}{2}$ 1922.

TOPPET SKALLESLUGER, *Mergus serrator*. Ret almindelig om Vinteren.

SÆDGAAS, *Anser segetum*. Almindelig paa Træk.

BLISGAAS, *Anser albifrons*. Skudt paa Fjorden den $^{20}/_3$ 1922.

GRAAGAAS, *Anser cinereus*. Almindelig paa Træk.

KNORTEGAAS, *Anser torquatus*. Meget almindelig paa Træk; ses ofte i Flokke paa Tusinder.

VAGTEL, *Coturnix communis*. Har jeg kun konstateret en Gang, idet der i Juni 1914 blev fundet en Rede af denne Fugl i en Kløvermark ved Als, 16 km Øst for Hadsund. Desværre blev Reden ødelagt, idet en Slaamaskines ene Hjul kørte igennem den og knuste de fleste af Æggene, hvis Antal var 10 à 12. Selve Fuglen saas ikke.

AGERHØNE, *Perdix cinerea*. Er her som andre Steder almindelig. Den $^{19}/_6$ 1914 fandt jeg en Rede med 18 Æg og den $^{22}/_5$ 1921 ligeledes en Rede med 18 Æg.

URFUGL, *Tetrao tetrix*. Forekommer hist og her i den lille Vildmose ca. 20 km. Nordøst for Hadsund.

LILLE LAPPEDYKKER, *Tachybaptus minor*. Ikke sjælden. Yngler hist og her i Tørvemoser. Dens Rede med 4 Æg har jeg blandt andet fundet den $^{19}/_4$ 1914 i en Mose. Da jeg kom i Nærheden, saa jeg gennem en Kikkert Fuglen travlt beskæftiget med at tildække Æggene, hvad jo er Lappedykkeres Sædvane.

GRAASTRUBET LAPPEDYKKER, *Podiceps griseigena*. Er skudt et Par Gange, men er ikke almindelig.

TOPPET LAPPEDYKKER, *Podiceps cristatus*. Ses af og til paa Fjorden. To Par yngler aarligt i en lille Sø her i Nærheden.

ISLOM, *Colymbus glacialis*. Gammel ♂ skudt paa Fjorden den $^{7}/_2$ 1922. Den opbevares paa Hadsund Realskole.

POLARLOM, *Colymbus arcticus*. En ung Fugl blev skudt ved Indløbet til Fjorden November 1918. Den havde en Fiskekrog siddende fast i Ryggen.

RØDSTRUBET LOM, *Colymbus septentrionalis*. En ♀ blev skudt ved Mariager den $^{11}/_1$ 1920; den opbevares i min Samling.

RØRVAGTEL, *Porzana maruetta*. Sjælden. $^{12}/_{10}$ 1917 fløj en ♂ imod Telefontraadene ved Hadsund og dræbtes, og omtrent samtidig dræbtes en paa samme Maade ved Udbyneder, en Landsby ca. 16 km. Sydøst for Hadsund.

VANDRIKSE, *Rallus aquaticus*. Ikke almindelig. Skudt ved Koldbæk, en Dam i Byens Udkant, den $^{30}/_1$ 1922.

GRØNBENET RØRHØNE, *Gallinula chloropus*. Maa betragtes som ret almindelig. Yngler flere Steder, blandt andet i Koldbæk. Æggenes Antal i de Reder, jeg har set, har varieret fra 8 til 11. Sidstnævnte Antal kun fundet en Gang, $^{16}/_5$ 1922.

BLISHØNE, *Fulica atra*. Ses af og til paa Fjorden, samt forekommer ynglende i stort Antal i Kielstrup Sø, samme Sted som den toppede Lappedykker. Det største Antal Æg, jeg har set i en Rede, er 12, fundet den $^{13}/_5$ 1921, hvilken Dag jeg fandt 12 beboede Reder i omtalte Sø.

VIBE, *Vanellus cristatus*. Meget almindelig langs Fjorden som ynglende. Æggene findes som Regel i Slutningen af April, dog har jeg i Juni 1921 fundet en Rede med 4 frisklagte Æg.

STRANDHJEJLE, *Charadrius squatarola*. Forekommer nu og da om Efteraaret. Et Eksempel i fuld Sommerdragt blev skudt her ved Fjorden den $^{23}/_8$ 1914 og et i samme Dragt den $^{24}/_8$ 1922.

HJEJLE, *Charadrius pluvialis*. Træffes jævnligt om Efteraaret, men ikke i større Antal.

PRÆSTEKRAVE, *Ægialitis hiaticula*. Er meget almindelig. Frisklagte Æg (altid 4 i Kullet) har jeg fundet $^{26}/_4$ 1912, $^{29}/_5$ 1919, $^8/_5$ 1921 og $^{21}/_5$ 1921.

STRANDSKADE, *Hæmatopus ostreologus*. Forekommer baade som Ynglefugl og paa Træk. Frisklagte Æg (3 i Kullet) har jeg fundet $^{26}/_6$ 1910, $^7/_5$ 1920, $^{29}/_5$ 1920 og $^{19}/_6$ 1920. Dununger fundet $^{29}/_5$ 1919.

STORSPOVE, *Numenius arquatus*. Træffes om Efteraaret paa Træk, saavel langs Fjorden som paa Hederne.

KOBBERSNEPPE, *Limosa lapponica*. Forekommer jævnligt paa Træk om Efteraaret.

MUDDERKLIRE, *Actitis hypoleuca*. Forekommer ret jævnligt om Efteraaret. ²⁵/₈ 1907 saa jeg 5, hvoraf jeg skød de 2.

SVALEKLIRE, *Totanus ochropus*. Træffes af og til langs Fjorden, men ikke almindeligt. Den ¹⁰/₈ 1922 havde et Eksempplar et Øjeblik slaaet sig ned i min Have, der ligger ca. 135 m fra Fjorden.

RØDBEN, *Totanus calidris*. Særdeles almindelig som Ynglefugl i Engene langs Fjorden. Tidligste frisklagte Kuld Æg (4) fundet ²⁹/₄ 1912.

HVIDKLIRE, *Totanus glottis*. Temmelig almindelig om Efteraaret.

BRUSHANE, *Machetes pugnax*. Ses en enkelt Gang paa Engene langs Fjorden. Yngler kun sjældent her paa Egnen. En Rede med 4 frisklagte Æg fundet den ²¹/₅ 1921 paa Fuglsø Enge. Samme Dag saas i Nærheden 3 ♂ og 2 ♀.

ISLANDSK RYLE, *Tringa canutus*. Ses paa Træk om Efteraaret. Selv har jeg skudt en ung Fugl i Efteraarsdragt den ¹/₉ 1912.

RYLE, *Tringa alpina*. Meget almindelig langs Fjorden som ynglende og i store Flokke paa Træk om Efteraaret.

ENKELT BEKKASIN, *Limnocyptes gallinula*. Forekommer om Efteraaret, men ikke i større Antal.

HORSEGØG, *Gallinago scolopacina*. Meget almindelig i Moser og langs Fjorden. Frisklagte Æg (4 i Kullet) har jeg fundet ¹³/₅ 1910 og stærkt rugede ²⁵/₄ 1909. Sommeren 1919 saa jeg en Horsegøg komme flyvende og sætte sig paa Toppen af en Telefonpæl, hvor den blev siddende i ca. 10 Minutter, inden den atter fløj bort.

SKOVSNEPPE, *Scolopax rusticula*. Forekommer almindeligt Foraar og Efteraar paa Træk; men enkelte yngler dog hvert Aar i Skovene ved Visborggaard og Havnø. Sidstnævnte Sted blev dens Rede med 4 frisklagte Æg fundet $^{11/4}$ 1918 i Bøgekrat paa fugtig Bund.

HÆTTEMAAGE, *Larus ridibundus*. Meget almindelig. I en lille Sø midt i Heden 4 km Sydvest for Hadsund yngler der aarligt ca. 300 Par. I denne Koloni fandt jeg $^{13/5}$ 1919 et Æg, der var ganske hvidt, hvorimod de to andre i samme Kuld var normalt farvede.

STORMMAAGE, *Larus canus*. Almindelig. Yngler ikke her paa Egnen.

HAVMAAGE, *Larus argentatus*. Temmelig almindelig, men ikke ynglende.

SILDEMAAGE, *Larus fuscus*. Ses en sjælden Gang, navnlig om Vinteren.

SVARTBAG, *Larus marinus*. Almindelig Vintergæst.

DVÆRGTERNE, *Sterna minuta*. Forekommer enkeltvis langs Fjorden, næppe ynglende.

HAVTERNE, *Sterna macrura*. Yngler i en stor Koloni paa en lille Ø i Fjorden. Paa samme Ø findes ynglende Hættemaager, Rødben, Præstekraver, Engpibere og Lærker.

MOSETERNE, *Sterna nigra*. Træffes en sjælden Gang ved Moser og Søer.

KJOVE, *Lestris parasitica*. En ung ♂ med hvide Skuldre og hvidpletet Bug blev skudt paa Fjorden $^{2/10}$ 1921. En ung Fugl blev skudt ud af en Flok paa 10 ved Als Odde $^{2/9}$ 1922.

LOMVIE, *Uria troile*. Skudt paa Fjorden $^{22/12}$ 1907.

SØKONGE, *Mergulus alle*. Skudt paa Fjorden $^{20/12}$ 1916 og $^{12/1}$ 1922.

ALK, *Alca torda*. Træffes i Vintermaanederne, men ikke almindeligt.

TEJSTE, *Cephus grylle*. Som foregaaende.

HEJRE, *Ardea cinerea*. En Koloni findes i Visborggaard Skov i høje Elletræer samt i en enkelt Eg, i hvilken jeg for nogle Aar siden talte 8 Reder. Kolonien vokser stadigt og er nu paa ca. 125 Reder. Højeste Antal Æg i de Reder, jeg har set, er 5. Æglægningen begynder i sidste Halvdel af Marts, selv om Sneen ligger højt paa Jorden. Under hele Rugetiden staar der en stadig Kamp mellem Hejrerne og Krager, som stjæler Æggene, saa snart de kan se deres Snit.

STORK, *Ciconia alba*. I selve Hadsund findes ingen Reder; men i Veddum, en By ca. 12 km Nordøst for, findes der en Del. For ca. 5 Aar siden fandtes i denne By ca. 25 beboede Reder, men, som andre Steder, formindskes Antallet stadigt, saa der nu næppe findes Halvdelen.

SORT STORK, *Ciconia nigra*. Denne i Danmark saa sjældne Fugl forekommer til Stadighed paa Hadsund-Eggen. Den yngler hvert Aar i Skoven ved Havnø. I 1917 rugede der 2 Par. I 1919 kun 1 Par. I 1921 derimod var der 4 beboede Reder, hvis Unger alle blev ringmærkede, og da Rederne fredes meget strengt, er der Haab om, at denne prægtige Fugl kan bevares for Eggen. For ca. 20 Aar siden ynglede den flere Steder her i Nærheden, blandt andet i Hov Skov og Voldstedlund Skov, begge ved Mariager. Den ⁸/₆ 1920 saa jeg 4 km uden for Mariager om Eftermiddagen den sorte og den hvide Stork gaa Side om Side i Fjordkanten og fiske i bedste Forstaaelse. Jeg nærmede mig dem i Skjul af nogle Buske, og i ca. 100 m.s Afstand laa jeg i 20 Minutter og betragtede dem gennem Prismekikkert. I Sandhed et sjældent stolt Syn, som man næppe oplever oftere. Den sorte var en gammel Fugl med udpræget Metalglans paa Ryg og Skuldre. Da jeg til Slut rejste mig og gik nærmere, fløj de bort hver til sin Side.

SKARV, *Phalacrocorax carbo*. Et udstoppet Eksemplar findes her i Byen. Det er skudt her paa Fjorden for ca. 20 Aar siden.

SULE, *Sula bassana*. I Hadsund Realskoles Samling opbevares et udfarvet Eksemplar af denne Fugl, forsynet med følgende Paategning: »Fundet død ved Stranden ved Badestedet Als«. Køn og Aarstal findes desværre ikke opgivet.

TAARNFALK, *Falco tinnunculus*. Maa betragtes som Egnens almindeligste Rovfugl, baade som ynglende og paa Træk. Den yngler oftest i gamle Kragereder, da Kirketaarnene her paa Egnen ikke rigtig egner sig for denne Fugl. Frisklagte Æg har jeg fundet $^{19}/_5$ 1910 (5 Æg), $^{16}/_5$ 1918 (6 Æg) og $^{20}/_5$ 1921 (6 Æg).

DVÆRGFALK, *Falco æsalon*. Gammel ♂ skudt paa Visborggaard $^{12}/_9$ 1917. Et Eksemplar set i Vester-Skovmark, 8 km Syd for Hadsund $^{22}/_9$ 1919. ♂ skudt paa Visborggaard $^9/_9$ 1920.

LÆRKEFALK, *Falco subbuteo*. Gammel ♀ skudt $^5/_9$ 1918 ca. 8 km Vest for Hadsund. Gammel ♀ skudt paa Visborggaard Efteraar 1918. Samme Sted blev en gammel ♀ skudt $^{20}/_5$ 1919, en ♂ $^{12}/_9$ 1919 og en gammel ♀ $^{24}/_5$ 1922.

VANDREFALK, *Falco peregrinus*. 2 Eksemplarer blev i April og Maj 1918 jævnlgt set i Visborggaard Skov, men forsvandt derpaa. Selv saa jeg en den $^{17}/_{10}$ 1918 tæt uden for Hadsund. $^8/_9$ 1919 blev der skudt et Eksemplar paa Visborggaard.

MUSEVAAGE, *Buteo vulgaris*. Findes her paa Egnen som Ynglefugl i de fleste større Skove, og skydes jævnlgt for Schuhu ved Kragehytterne paa Egnens Godser. $^{24}/_3$ 1921 blev der saaledes paa Visborggaard skudt et ringmærket Eksemplar, og ved Gennemsyn af Jagtjournalen træffer man stadig Beretninger om dræbte Musevaager. Dens Rede har jeg fundet med friske Æg $^{17}/_4$ 1919 og $^{28}/_4$ 1919; begge Gange 3 Æg.

VINTERMUSEVAAGE, *Buteo lagopus*. Forekommer ikke sjælden i Træktiden om Efteraaret. Skudt paa Overgaard $^1/_3$ 1920. Selv har jeg set et Eksemplar i Oktober 1916. Jeg var den saa nær, at jeg tydeligt saa de fjerklædte Løb.

HAVØRN, *Haliaëtus albicilla*. Denne mægtige Rovfugl forekommer her, omend sparsomt. Jeg har set den mindst 3 Gange i Aarene 1908—09. Den ene Gang sad der en gammel ♀ paa

en Sten i Fjorden, medens en Flok Ænder, vistnok *Anas boscas*, tilsyneladende uanfægtet laa paa det lave Vand, ca. 50 m fra den. Da jeg sejlede nærmere, fløj den sin Vej, og jeg saa da tydeligt den hvide Hale. I Vinteren 1909 blev der dræbt en ♂ og en ♀ ved Indsejlingen til Fjorden. ♀ maalte 2 m 60 cm i Vingefang. Begge blev udstoppede og findes i private Samlinger her i Byen. Efteraaret 1916 blev en ung ♂ skudt ved Vivebrogaard, hvor den nu opbevares. Marts 1920 blev der ligeledes skudt en ung ♂ ved Overgaard og sammesteds en ung ♀ i Sommeren 1921. En gammel ♀ blev i Aaret 1916 dræbt med Gift ved Visborggaard. Nu forekommer der til Stadighed en ♂ her paa Egnen. Den opholder sig hovedsagelig i Havnø Skov, hvor der for ca. 20 Aar siden ynglede Havørne. Reden findes endnu, og da den omkring 1900 blev beboet hvert Aar, antog den efterhaanden kæmpemæssige Dimensioner. Nu staar den altsaa ubeboet, men formaar dog alligevel at fastholde den overlevende Han til Egnen.

GLENTE, *Milvus iclinus*. Først nu i Aar har jeg haft den Glæde at kunne faa sikre Oplysninger om denne Fugls Forekomst her paa Egnen. Den 1 April 1922 blev der set et Eksempel paa Overgaard, og den 4 April 1922 Kl. 4,30 Eftm. saa Skytten paa Visborggaard en Glente komme flyvende og sætte sig i et Træ ca. 35 m fra ham, hvor den blev siddende, medens han omhyggeligt betragtede den gennem sin Kikkert. Der blev ikke skudt efter den, men den fløj bort, da han bevægede sig, og er ikke set siden. Det har sikkert været samme Fugl, der har vist sig paa Overgaard og Visborggaard. Disse to Godser ligger nemlig ikke mere end ca. 8 km fra hinanden.

HVEPSEVAAGE, *Pernis apivorus*. Skydes en Gang imellem ved Kragehytterne paa Visborggaard og Overgaard.

BLAA KJÆRHØG, *Circus cyaneus*. Gammel ♀ skudt paa Overgaard ^{14/10} 1919 og ligeledes en ♀ sammesteds ^{25/10} 1919. Endvidere er der i November 1921 skudt et Eksempel paa Havnø.

SPURVEHØG, *Accipiter nisus*. Ret almindelig som Ynglefugl. Rede med 5 Æg fundet ^{30/5} 1915 i en Gran ca. 2 m over Jorden. En gammel ♀ fløj ^{9/1} 1910 imod et af Vinduerne paa Hadsund Apotek, hvorefter den i bedøvet Tilstand faldt ned paa Fortovet.

Den blev saa dræbt og findes nu i min Samling. Den har sandsynligvis været efter et Bytte, da den tønnede mod Ruden.

DUEHØG, *Astur palumbarius*. Sjælden Gæst paa Træk. Ung ♀ skudt paa Overgaard ^{10/12} 1919. Gammel ♀ skudt paa Visborggaard ^{25/10} 1921.

FISKEØRN, *Pandion haliaëtus*. Skudt af en Lods ved Indsejlingen til Mariager Fjord Eftersommeren 1918. Den opbevares udstoppet hos Lodsens. Omtrent samtidigt saas en ved Overgaard, sandsynligvis den samme. Et Eksempel blev set ved Villestrup Fiskedamme for ca. 3 Aar siden.

KIRKEUGLE, *Athene noctua*. Findes faatalligt ynglende ved Overgaard.

NATUGLE, *Syrnium aluco*. Nogenlunde almindelig. Yngler i Kirketaarne og hule Træer. En Gang er dens Rede med 3 Æg fundet i en forladt Rævegrav i Visborggaard Skov, Foraar 1920. ^{31/3} 1920 fandt jeg den ynglende i en Skorsten ved Mariager. Jeg har aldrig set over 4 Æg i en Rede. I Aaret 1919 ynglede den i en hul Poppel ved Mariager Kirke og havde da 4 flyvefærdige Unger den 10 April. Æggene maa altsaa være lagt i Slutningen af Februar til Trods for, at det ved denne Tid frøs ca. 10 Grader hver Dag.

MOSE-HORNUGLE, *Otus brachyotus*. Skudt ^{3/11} 1912 mellem Landsbyerne Thisted og Glerup og ^{16/4} 1919 paa Visborggaard. Træffes desuden hvert Aar paa Heden ved Udbyneder.

SKOV-HORNUGLE, *Otus vulgaris*. Ikke sjælden i Skovene. Rede med 4 Æg fundet i en gammel Kragerede ^{18/4} 1920 ved Overgaard.

SNEUGLE, *Nyctea nivea*. Er ikke set siden 1901, da der om Vinteren blev skudt et ungt Eksempel her ved Byen paa Fjordisen. Nogle Aar før blev der skudt et gammelt helt hvidt Eksempel i Heden Vest for Hadsund. Begge er udstoppede og findes her paa Eggen.

SLØRUGLE, *Strix flammea*. Sjælden. En gammel ♂ blev fanget ¹⁰/₄ 1921 i Visborg i et Køkken, hvortil den havde faaet Adgang gennem en Lem i Loftet.

RINGDUE, *Columba palumbus*. Forekommer overalt i Skovene som Ynglefugl, foruden at den navnlig i strenge Vintre kommer i Flokke som Trækfugl fra nordligere Egne. Æg fundet fra Slutningen af Marts til Slutningen af Juni.

NATRAVN, *Caprimulgus europæus*. Ikke sjælden. Dens karakteristiske Snurren høres hyppigt i Skoven og Heden paa stille Sommeraftener. Naar man gaar efter Lyden, ser man pludselig faa Alen foran sig Fuglen staa i Luften med flagrende Vinger for et Øjeblik efter atter at forsvinde lydløst, som den kom. Hannen er altid let kendelig i Flugten paa de 4 hvide Pletter paa Undersiden. En ejendommelig Fugl i al sin Færd. En ung ♀ blev skudt i en Mose her i Nærheden ⁴/₉ 1914. Et Eksempel skudt paa Visborggaard ²¹/₇ 1919. Sommeren 1919 ynglede der mindst to Par ved Mariager. Sommeren 1921 hørtes hver Aften i Juli Maaned tre forskellige Hanner snurre i Skoven her ved Byen. Æggeskaller blev i August fundet i Lyngen i Nærheden. Ved 9—10 Tiden om Aftenen saa man 1 à 2 Fugle omkring sig, hver Gang man gik op i Skoven.

MURSVALE, *Cypselus apus*. Ankommer hvert Aar i Begyndelsen af Maj og yngler under Tagstenene paa nogle af Byens Huse. Endvidere yngler den hist og her i Omegnens Landsbykirker samt paa Visborggaards Hovedbygning. En Rede, jeg fandt, var bygget udelukkende af Elmens vingede Frø, sammenlimes med et klæbrigt Spyt. Æggenes Antal er som Regel to, kun en enkelt Gang har jeg set tre i en Rede. Ofte benyttes gamle Graasurve- og Stærereeder, hvor disse findes under Tagstenene. ¹⁵/₆ 1922 fandtes i Visborg Kirke en Mursvale rugende paa to raadne Stærereg foruden sit eget Kuld paa to.

ISFUGL, *Alcedo ispida*. Denne ejendommelige tropefarvede lille Fugl kan egentlig ikke betragtes som nogen Sjældenhed her paa Egnen, selv om den selvfølgelig langtfra er almindelig. Den har i 1921 ynglet i en Lerbrink ved Overgaards Mølle, hvor begge Fuglene dagligt saas i Nærheden af Redehullet, som var

anbragt i Skjul af en nedhængende Busk. Desværre blev i Januar 1922 begge Fuglene skudt, en Skæbne, der overgaar de fleste Isfugle, som viser sig her, hvad man ser af efterfølgende Optegnelser. ^{13/1} 1907 blev en Isfugl fundet død under en Busk her ved Byen. ^{10/1} 1908 blev der set en Isfugl ved en her-værende Bæk. ^{6/6} 1911 skudt en Isfugl ved Vraa Fiskedamme, 8 km Nordvest for Hadsund. ^{1/1} 1912 blev der skudt en Isfugl ved Hadsund. ^{10/1} 1912 ligeledes. ^{13/1} 1912 set en Isfugl her. ^{15/1} 1912 blev en Isfugl fundet i delvis raadden Tilstand ved Vraa Fiskedamme. ^{29/1} 1912 saas en her ved Hadsund. ^{2/9} 1919 set ved Aa Mølle. ^{2/10} 1921 skudt ved Hadsund. ^{10/12} 1921 skudt ved Hadsund. ^{15/1} 1922 skudt to Eksemplarer ved Overgaard's Mølle, og endelig blev der ^{12/2} 1922 skudt en ved Vraa. At den ikke er helt udryddet fremgaar dog af, at der i Februar 1922 her ved Fjorden paa én Gang blev set 5 Isfugle i umiddelbar Nærhed af hinanden, ligesom jeg jævnlige i November 1921 saa to flyve sammen om Aftenen her ved Fjorden.

GØG, *Cuculus canorus*. Træffes fra Maj til August paa alle dertil egnede Steder i Skov, Hede og Eng. ^{22/5} 1921 saa jeg en Han flagre hen over en Hedestrækning her ved Byen. Den brugte saavel Vinger som Hale ligefrem som Koste til at feje Lyngtoppene med, antageligt for at jage Smaafuglene op for paa denne Maade at finde Reder til at anbringe Æg i. Mærkværdigt at det var en Han, der bar sig saaledes ad. ^{3/8} 1922 fandt jeg en ca. 8 Dage gammel Gøgeunge i en Tornsangerrede, anbragt nogle faa Tommer over Jorden i et Hindbærkrat. Den var alene i Reden og fyldte denne fuldstændigt. Naar man bøjede sig ned over den, rejste den sig op paa Bagenden, hvæsedde og huggede kraftigt fremefter med Næbbet. Begge Tornsangerne var i uafbrudt Aktivitet med at skaffe Føde til Slughalsen, som, naar den blev madet, udstødte en Lyd, der skuffende mindede om de store, grønne Græshoppers gnidrende Musik paa stille Sommeraftener. Dette fik dog en brat Afslutning, thi da jeg Dagen efter saa til den, var den faldet ud af den skrøbelige Rede og havde begaaet Selvmord, idet den havde faaet et Græsstraa viklet omkring Halsen.

VENDEHALS, *Iynx torquilla*. Ved et ejendommeligt Skæbnelune har jeg truffet denne ellers sjældne Fugl adskillige Gange. De to første Gange vedrører ganske vist ikke Hadsund; men jeg medtager dem dog alligevel. Første Gang, jeg saa *Iynx*, var et Eksemplar, som var skudt ved Grenaa $\frac{2}{5}$ 1903. $\frac{6}{5}$ 1906 skød jeg paa en Fugl, som sad i en Busk, idet jeg troede, at det var en Hun af *Lanius collyrio*; men da jeg tog den faldne Fugl op, viste det sig at være en *Iynx*. $\frac{4}{5}$ 1907 traf jeg i Skoven ved Hadsund en *Iynx*. Den sad i en Busk, og jeg stod i flere Minutter ganske nær og betragtede den. Foraar 1915 traf jeg den næste; den laa paa Gaden i Hadsund. Den var knust af en Vogn, men ved Undersøgelse af Vinger og Ben viste det sig, at jeg igen stod over for min gamle Bekendt. $\frac{5}{5}$ 1916 løb der en *Iynx* ganske tæt foran mig paa Kirkegaarden i Udbyneder. $\frac{7}{5}$ 1920 saa jeg en *Iynx* i et Krat ved Langesodde ved Mariager, og $\frac{18}{5}$ 1920 traf jeg atter en. Den sad i en gammel Vejpoppel ved Landsbyen Hou ved Mariager. Ved denne Lejlighed hørte jeg for første Gang dens Stemme, dette stadigt gentagne: »Gøk-Gøk«, der saa meget minder om Grønspættens Lyd. Endelig saa jeg en den $\frac{24}{5}$ 1920 i Mariager Apoteks Have. Af disse Eksempler synes jo at fremgaa, at denne Fugls Foraarstræk for største Delen foregaa i de første otte Dage af Maj.

GRØNSPÆTTE, *Gecinus viridis*. Begyndt i de senere Aar at vise sig ret jævnlgt. Et Redehul af denne Fugl var hugget i en frisk Bøgestamme og var ca. 1 m dybt. Forbavsende Kraftudfoldelse. Rede med 7 Æg fundet $\frac{10}{5}$ 1921 ca. 2 m over Jorden i en Bøg ved Mariager.

STOR FLAGSPÆTTE, *Dendrocopus major*. Maa kaldes ret almindelig her. Dens Redehuller har jeg truffet i Bøg, Fyr, Poppel og hyppigst i El. En Gang kun 1 m over Jorden, saa man kunde staa og se ned i Hullet; ellers plejer disse som Regel at være anbragt temmelig højt oppe. Æggenes Antal er 5—7; findes omkring Midten af Maj.

SKOVSKADE, *Garrulus glandarius*. Temmelig almindelig, navnlig hvor der er Egetræer, hvis Frugter den ynder meget. $\frac{12}{5}$ 1912 overværede jeg en Kamp mellem to Skovskader og en Krage, som vilde stjæle Skovskadernes (7) Æg i Reden, der var anbragt i Toppen af en meget tæt og høj Gran.

NØDDEKRIGE, *Nucifraga caryocatactes*. ^{2/10} 1913 skød jeg et Eksempplar her i Skoven ved Hadsund. Samme Aar blev der skudt et i Landsbyen Vive. I Visborggaard Skove saas samme Vinter et Eksempplar flere Gange. Ellers ikke truffet her paa Egnen.

SKADE, *Pica caudata*. Er meget almindelig. Bygger saavel i Skove og Haver som i enligt staaende Træer ved Gaardene, undertiden et Par Alen over Jorden, men som Regel langt højere. Ægantal: 5—8. En Varietet, som er hvidbroget paa de Steder, hvor Skaden ellers er sort, blev skudt i Udbyneder Sommeren 1915.

ALLIKE, *Corvus monedula*. Yngler almindeligt i Kirketaarnene og i hule Træer i Skovene. Den holder meget af at polstre sin Rede med Uld, som jeg undertiden har set den plukke af Ryggen paa de græssende Faar, der ganske roligt finder sig i, at de ubudne Gæster spadserer paa dem. Den yngler ligeledes i en Mængde Skorstene her i Byen. Paa tre af Byens Bygninger: Apoteket, Afholdshotellet og Realskolen, er samtlige Skorstene, ialt 16, beboet af hvert sit Par. En ung Fugl blev i Forsommeren 1917 fanget og blev i Løbet af faa Dage saa tam, at den fulgte sin Ejermand overalt som en Hund. Naar den blev lukket ud om Morgen, fløj den gerne en Tur op i Skoven, hvorfra han da kunde kalde den tilbage ved at raabe dens Navn: »Klaus«. Naar han cyklede gennem Byen, fulgte den ham enten flyvende eller siddende paa hans Skulder, saa den vakte almindelig Beundring. Til sidst blev den saa fortrolig med Situationen, at den selv mødte til Spisetiderne og da gav sin Nærværelse til Kende ved at banke paa Vinduerne med Næbbet, naar den vilde ind og æde. Desværre var den slem til at stjæle baade Brød og Kød, og da han havde haft den et halvt Aars Tid, forsvandt den pludseligt, vel sagtens skaffet af Vejen af en eller anden, der har følt sig brøsthøden over dens Rapserier. Dagen før den forsvandt, sad den i en halv Times Tid uden for mit Vindue paa en elektrisk Lysmast og kvidrede uafsladeligt. Det var virkelig som en Slags Sang at høre. Det kan maaske ogsaa deraf sluttes, at den har fundet sig en Mage, thi jeg har lagt Mærke til, at Allikerne skiller sig ud Par og Par i Oktober-November Maaned.

RAAGE, *Corvus frugilegus*. Yngler i flere store Kolonier her paa Egnen. Den største findes ved Vivebrogaard og tæller i Tusindvis af Reder. Selv forholdsvis smaa og lave Træer er fyldt med Reder. I et stort Bøgetræ har jeg talt 56 Reder. Hvert Aar, naar der holdes Jagt paa de flyvefærdige Unger, bliver der skudt nogle faa Stykker mer eller mindre hvidbrogede. En fuldstændig Albino, fuldvoksen ♀, blev skudt ¹⁰/₇ 1917. Selv Næb og Kløer var hvide.

KRAGE, *Corvus cornix*. Meget almindelig. Efterstræbes ivrigt paa Godserne og skydes navnlig ved Kragehytten. I April Maaned 1922 blev der saaledes paa Visborggaard paa en Formiddag af en Mand skudt 86 Stkr. Et ejendommeligt Eksempel, der var næsten sort overalt, kun med svag Antydning af graat paa Bugen, blev skudt paa Visborggaard ²⁹/₉ 1918. Et andet ejendommeligt Tilfælde har jeg set hos Kragen, idet der i Aaret 1915 blev skudt et Eksempel, hvis Over- og Undernæb krydsede hinanden omtrent som hos en Korsnæb.

TORNSKADE, *Lanius collyrio*. Almindelig overalt, hvor der findes Tjørnekrat. ⁷/₆ 1918 hørte jeg en Han af denne Fugl synge ustandseligt i ca. 1 Time, medens den sad i en lav Enebærbusk. Det er den eneste Gang, jeg har hørt denne Fugleart synge. Dens Rede har jeg hyppigst fundet i Tjørn, en Gang i Vrietorn, en Gang i Hyld og en Gang i Rodskuddene af en Elm. I Juni 1921 fandt jeg dens Rede med 4 Æg, hvoraf det ene var ca. dobbelt saa stort som normalt, mens de øvrige tre havde almindelig Størrelse. Det almindeligste Antal Æg er 5; kun tre Gange har jeg set 6 i Rederne, idet jeg nemlig ¹⁴/₆ 1919 og ¹⁰/₆ 1922 har fundet Reder med 6 Æg i hver. ²⁶/₆ 1921 fandt jeg en Rede med 6 flyvefærdige Unger. Denne Rede var den ovenfor nævnte i en Elm, der stod som Landevejstræ og havde stærkt udviklede Rodskud. Da jeg nærmede mig dette Træ, fløj begge de gamle Fugle betænkeligt nær til mig, og da jeg som Følge deraf begyndte at søge efter Reden, fløj saavel Han som Hun gentagne Gange paa og bed mig i Ansigt og Hænder, ganske som man hører, at Natuglen kan gøre. Resultatet blev, at jeg fangede den gamle Hun med Haanden, hvorefter jeg dræbte saavel hende som samtlige Unger, og hele Familien opbevarer jeg nu udstoppet sammen med Reden. Ungernes Stilling i denne,

da jeg fandt den, var fuldstændig symmetrisk, med Næbbene lodret i Vejret, med Ryggene indad mod Midten af Reden, Klørne fasthagede i Kanten af denne og de smaa Haler samlede som en Krans i Bunden af Reden. Det hele dannede et komplet Billede som en seksstraalet Stjerne. Den gamle Han lykkedes det mig desværre ikke at faa fat paa. Ofte har jeg i Nærheden af Tornskadernes Bo fundet Insekter spiddet paa Torne og en enkelt Gang en Bagkrop med vedhængende Ben af en lille Fugleunge, ogsaa sat fast paa en lang Torn.

STOR TORNSKADE, *Lanius excubitor*. Skudt ved Als Odde Aar 1908. Ellers ikke set.

SILKEHALE, *Ampelis garrula*. ^{17/12} 1918 blev der i Vive skudt nogle Stykker af en Flok paa ca. 25, som havde opholdt sig i en Tjørnehæk en fjorten Dages Tid og delikateret sig med de derværende Bær. ^{28/12} 1919 saa jeg selv for første Gang levende Silkehaler, idet der i et Hybenkrat tæt uden for Mariager opholdt sig 5 Stykker, der var travlt beskæftigede med at spise Hyben, som de slugte hele. De var meget lidt sky, saa jeg kunde gaa dem ganske nær, uden at det anfægtede dem. Det var et særdeles smukt Syn at se dem flagre omkring, skiftevis hæve og sænke den lange Top, og jævnlig udstøde en svag, fin Trille. De opholdt sig paa dette Sted det meste af en Maanedes Tid, hvorpaa de forsvandt. I Januar 1922 blev der set en større Flok paa ca. 30 sammesteds, og omtrent samtidigt saas 7 i Toppen af en Gran en enkelt Gang i Skoven ved Hadsund.

DIGESVALE, *Hirundo riparia*. Yngler overalt i Sandgrave og Brinker. I en stor Koloni paa ca. 100 var flere af Hullerne beboede af Skovsurve.

BYSVALE, *Hirundo urbica*. Yngler ofte kolonivis under Husenes Tage. En ejendommelig Sammenhobning af denne og efterfølgende Art, som jeg iagttog i Maj 1915, har tidligere været omtalt her i Tidsskriftet (Bd. XI, 1916—17, S. 128).

FORSTUESVALE, *Hirundo rustica*. Overalt almindelig. Yngler blandt andet paa Lofterne i flere af Byens Huse. Ca. 2 km Øst for Hadsund passerer Toget over en Træbro, der er bygget over en lille Bæk. Under denne Bro havde et Par Forstuesvaler

bygget Rede og lagt 5 Æg i Begyndelsen af Juni 1922, til Trods for at der dagligt passerer 8 Tog umiddelbart oven over.

SPÆTMEJSE, *Sitta europæa*. Forekommer ret almindeligt i Skovene.

LÆRKE, *Alauda arvensis*. Er jo naturligvis almindelig overalt. Sommeren 1917 fandt jeg en liggende død under en Telefonledning, som den maa være fløjet imod. ¹³/₆ 1920 fandt jeg dens Rede med 5 friske Æg i en Vejgrøft, kun et Par Tommer fra Vejen, hvor Vogne dagligt færdes. Et meget udsat Sted, skulde man synes, og meget underligt, da der umiddelbart ved Siden af Grøften var en Kløvermark og paa den anden Side af Vejen en Rugmark.

TOPLÆRKE, *Alauda cristata*. Temmelig almindelig, ogsaa som ynglende, men ses oftest om Vinteren, naar der er Sne paa Markerne, idet den da kommer ind paa Byens Gader.

STÆR, *Sturnus vulgaris*. Yngler overalt, baade i Kasser, i Husenes Tage og i hule Træer i Skovene. I et saadant hult Træ fandt jeg ⁹/₅ 1909 dens Rede med 8 Æg. Ellers har 7 Æg været det højeste Tal i en Rede.

GÆRDESMUTTE, *Troglodytes parvulus*. Almindelig som ynglende. Reden findes hyppigst under udhængende Træerødder ved Kanten af Sandgrave. En gammel Rede af denne Fugl blev senere taget i Besiddelse af Humlehier.

TRÆPIKKER, *Certhia familiaris*. Er ikke almindelig, men ses dog ret jævnligt. ²³/₅ 1919 fandt jeg første Gang dens Rede med 7 friske Æg i en Spalte i en El i Skoven ved Mariager. Aaret efter byggede et Par Rede i en Revne i et Pæretræ i Mariager Apoteks Have. Denne Rede indeholdt 6 Æg, der var færdiglagte ¹¹/₅.

VANDSTÆR *Cinclus aquaticus*. Forekommer samme Steder som Isfuglen, men langt sjældnere. En ♂ blev skudt ved Vraa Fiskedamme ²³/₁ 1908. En meget smuk gammel ♂ blev ³/₁₂ 1921 fundet død paa Landevejen ved Aa Mølle, hvor den var set levende nogle Dage i Forvejen. Den var tilsyneladende ganske ubeskadiget, saa Dødsårsagen kendes ikke.

JERNSPURV, *Accentor modularis*. Er almindelig her. Yngler som Regel omkring Midten af Maj i smaa tætte Graner. Rederne, jeg har fundet, har alle været byggede yderst af visne Grangrene og forøvrigt af grønt Mos. Ægantal 5, kun en Gang fundet 6. (Se under Havesanger).

MEJSER. Slægten *Parus*, som jo tæller 5 danske Arter, er meget talrigt repræsenteret her paa Egnen, og alle 5 Arter har jeg faaet til at yngle i ophængte Mejseskasser. Disse, som er lavet af udhulede Birkestammer med paasiddende Bark, er i det hele taget en meget kærkommen Boplads for mange forskellige Fuglearter, og jeg har haft mine Kasser beboede af Musvit, Blaamejse, Sortmejse, Graamejse, Topmejse, Broget Fluesnapper, Skovspurv og Graaspurv. Ja, en enkelt blev om Vinteren brugt som Bolig for en Markmus, som havde indrettet sig en polstret, lun Rede deri. I en anden blev Indgangshullet hamret større af en Flagspætte, som benyttede Kassen til Opholdsrum, uden at den dog ynglede deri. Det er en ganske forbavsende Mængde Mejser, man kan skaffe en Egn ved Udhængning af saadanne Kasser. Jeg havde i 1920 ophængt 11 Kasser, og disse gav et Resultat paa 123 Æg, fordelt saaledes:

Nr. 1. Musvit.....	10	Æg	$\frac{30}{4}$	1920.	
- 2. Musvit.....	4	—	$\frac{2}{5}$	—	(Senere forladt).
- 3. Blaamejse..	12	—	$\frac{15}{5}$	—	
- 4. Musvit.....	10	—	$\frac{30}{4}$	—	
- 5. Skovspurv..	5	—	$\frac{17}{5}$	—	
- 6. Musvit.....	10	—	$\frac{4}{5}$	—	Dernæst beboet af:
- 7. Musvit.....	12	—	$\frac{5}{5}$	—	Blaamejse.. 9 Æg $\frac{15}{6}$ 1920
- 8. Musvit.....	10	—	$\frac{2}{5}$	—	
- 9. Sortmejse..	8	—	$\frac{4}{5}$	—	Musvit..... 8 — $\frac{12}{6}$ —
- 10. Graamejse..	9	—	$\frac{4}{5}$	—	Musvit..... 9 — $\frac{20}{6}$ —
- 11. Sortmejse..	7	—	$\frac{28}{5}$	—	
		97 Æg			26 Æg

Ialt 123 Æg; et storslaaet Resultat. — Angaaende Topmejsen som ynglende i Kasse henvises til nedenstaaende Beskrivelse af denne Art.

MUSVIT, *Parus major*. Som en Ejendommelighed ved Valget af Yngleplads kan jeg nævne, at jeg har fundet denne Fugl

ynglende i Taget paa et Hønseshus, i Bunden af et tomt Ølanker, samt i en gammel Skaderede.

BLAAMEJSE, *Parus coeruleus*. Almindelig særlig om Efteraaret. ^{14/5} 1919 blev en Mejskasse beboet af Blaamejser, som byggede Rede og lagde 5 Æg, men saa blev fordrevet af Musvitter, som i samme Rede (uden at bygge en ny) lagde 8 Æg. Da Blaamejserne byggede deres Rede, stjal de deres Redemateriale fra en i Nærheden siddende Bogfinkerede, som blev plyndret af Mejserne lige saa hurtigt, som Bogfinkerne kunde bygge, indtil sidstnævnte endelig blev kede af det og forlod Stedet.

SORTMEJSE, *Parus ater*. Bliver i de senere Aar mere og mere almindelig. Dens Rede har jeg to Gange fundet i dybe Huller i Jorden, foruden ret jævnligt i hule Træer og i Mejskasser.

GRAAMEJSE, *Parus palustris*. Ses nogenlunde hyppigt. Reden med 9 Æg har jeg fundet ^{8/5} 1918 i et Hul i en Bøgestamme ca. 7 m over Jorden. Endvidere ^{20/5} 1921 i en hul Ask, 3 m oppe (ogsaa 9 Æg). Desuden et Par Gange i Mejskasser.

TOPMEJSE, *Parus cristatus*. Breder sig stærkt i de senere Aar. Denne Mejsse adskiller sig fra alle de øvrige Mejsjer derved, at den som Regel selv hugger sit Redehul, som hyppigst findes i en trøsket Træstub mellem Barken og Veddet, hvad efterfølgende vil vise. ^{18/5} 1919 fandt jeg i Skoven ved Mariager i en gammel, raadden Ledstolpe en Rede med 6 halvt flyvefærdige Unger. Begge Forældre var travlt beskæftigede med at hente Føde til Ungerne, medens jeg stod og saa paa det. Da jeg ^{20/5} 1919 igen saa til Reden, var denne ødelagt og Ungerne borte. Det var vistnok en Ilder, der havde forøvet Ødelæggelsen, da en saadan Dagen i Forvejen var set der i Nærheden, og rundt omkring paa Jorden laa spredt Mængder af Fjer af en Sangdrossel, hvorimod der ikke var mindste Spor af Topmejserne. ^{7/5} 1921 fandt jeg i en trøsket Granstub i Skoven ved Hadsund en Rede med 7 friske Æg af Topmejsen. Denne Stub var tydeligt udhulet af Fuglen selv, og i samme Stub er der i Aar (1922) udboret et nyt Hul ved Siden af det fra i Fjor. I dette nye Hul havde Fuglen ^{2/5} lagt 4 Æg; men Reden blev da ødelagt af Regn, hvorfor Fuglen forlod den. I en anden raadden Granstub ogsaa her

ved Hadsund fandt jeg $19/4$ 1922 en Topmejsje rugende paa 6 Æg, hvoraf det sidste var lagt samme Dag. Ogsaa denne Stub var udhulet af Fuglen. Ca. 35 m derfra fandtes $14/5$ 1922 en anden Rede ogsaa i en raadden Stub (ligeledes med 6 Æg). Endelig fandt jeg $10/5$ 1921 Topmejsen ynglende i en Mejsjekasse i Hou Skov. Kassen, der indeholdt 5 stærkt rugede Æg, hang i et Bøgetræ i en Hønsegaard, beliggende umiddelbart ved et Hus i Udkanten af Skoven.

HALEMEJSE, *Acredula caudata*. Ikke almindelig som ynglende, derimod ret almindelig om Efteraaret og Vinteren i Flokke paa ca. 15, rimeligvis et Par Forældre med deres store Kuld Unger. Rede har jeg fundet i en Gran 1,3 m over Jorden $4/5$ 1920 med 11 friske Æg, og $6/5$ 1921 i en lignende Højde i en Enebærbusk, ogsaa 11 Æg, begge Gange i Hou Skov. $27/3$ 1922 fandt jeg en Rede af Halemejsje; den var halvt færdig, og begge Fuglene var ivrigt beskæftigede med at udføre den med Fjer, som de stadigvæk kom flyvende med. Men det ejendommelige var, at Reden var anbragt ca. 10 m oppe mellem Stammen og en Sidegren af et Elletræ, der stod midt i Visborggaard Skovs Hejrekoloni. I Toppen af samme Træ fandtes en Hejrerede, og alle Træerne rundt omkring var ogsaa besat med disse Reder. Da jeg 8 Dage senere saa til den, var Kuplen over Reden omtrent færdig, saa jeg antager, at Halemejsjerne har haft fuldtalligt Kuld omkring $20/4$, vistnok et meget tidligt Tidspunkt i saa koldt et Foraar som i Aar.

TORNSANGER, *Sylvia cinerea*. Temmelig almindeligt ynglende i Nælder og Hindbærkrat. Ægantal hyppigst 5, sjældnere 6.

GÆRDESANGER, *Sylvia curruca*. Mindre almindelig end foregaaende. Ægantal hyppigst 6, sjældnere 5. Reden altid kendelig paa, at den hist og her i Kanten er pyntet med hvidt.

MUNK, *Sylvia atricapilla*. Yngler temmelig hyppigt her paa Egnen, navnlig i Udkanten af Krat. Ægantal 4—5.

HAVESANGER, *Sylvia hortensis*. Yngler lignende Steder som foregaaende, men mindre hyppigt. Ægantal 4—5. $8/6$ 1922 fandtes i en lille Busk, dannet af Rodskuddene fra en Bøgestub,

en Havesanger rugende paa 5 Æg og ca. 1 m derfra i den modsatte Side af samme Busk en Jernspurv rugende paa 6 Æg.

HØGESANGER, *Sylvia nisoria*. Forekommer sparsomt. Jeg har kun set den to Gange, nemlig $^{10}/_6$ 1919 i Tjørn ved Jomfrubakken uden for Mariager og $^5/_6$ 1922 i Tjørn i Nærheden af Hadsund, hvor den havde Rede med 5 Æg. Begge Steder yngede der i umiddelbar Nærhed et Par Tornskader, saa det er uden Tvivl den for et flygtigt Blik saa tilsyneladende Lighed, som disse Fugle har med hinanden, der faar denne Sanger til at yngle saa nær ved en Tornskade, da andre Smaaafugle som bekendt skyer denne Røvers Naboskab.

GULBUG, *Hypolais icterina*. Temmelig hyppig, især i Haver. Dens nydelige og let kendelige Rede har jeg $^3/_7$ 1915 fundet i Toppen af en Gran ca. 7 m oppe, hvad jo ikke er nogen almindelig Byggeplads for denne Fugl, som ellers næsten altid yngler i Hyld. Sommeren 1919 havde jeg Lejlighed til at følge denne Fugls Udrugning af Unger, og jeg hidfører her de forskellige Data: Redebygning paabegyndt $^{10}/_6$. Første Æg lagt $^{17}/_6$. Sidste Æg lagt $^{22}/_6$. Æggenes Antal 5. Ungerne fremkom $^4/_7$. Ungerne bortfløjne $^{18}/_7$. Denne Rede var bygget i en Syrenbusk i Mariager Apoteks Have og bestod delvis af Strimler af Gazebind og hvidt Papir. En anden Rede, som indeholdt 5 Æg $^{30}/_5$ 1918, var bygget hovedsagelig af Bøgeblomster og Insektspind og sad i en Tjørn i Udkanten af Bøgekrat.

KÆRSANGER, *Acrocephalus palustris*. Rede med 4 Æg fundet $^{16}/_6$ 1922 i en Grøft bevokset med Hindbær uden for Skoven ved Hadsund. Ellers ikke truffet her paa Eggen.

RØRSANGER, *Acrocephalus arundinaceus*. Findes almindeligt her. Mærkelig nok har jeg ikke fundet dens Rede før i Sommeren 1918, da jeg $^{27}/_6$ fandt ikke mindre end 5 Reder, hver med 4 Æg, i en lille Rørholm i Byens Udkant.

SIVSANGER, *Acrocephalus phragmitis*. Ses og høres ret jævnligt.

LØVSANGER, *Phylloscopus trochilus*. Ret almindelig i Skovene.

GRØN LØVSANGER, *Phylloscopus sibilatrix*. Mindre almindelig end foregaaende. $\frac{1}{6}$ 1920 fandtes Rede med 6 svagt rugede Æg paa en Skrænt i Bøgeskov ved Mariager.

FUGLEKONGE, *Regulus cristatus*. Almindelig baade Sommer og Vinter i Granskovene. $\frac{20}{4}$ 1921 fandt jeg tre Reder uden Æg af denne Fugl. Disse Reder blev alle ødelagte af Regn. $\frac{1}{5}$ 1921 fandt jeg derimod dens Rede med 10 Æg i en lille Gran i 1,3 m.s Højde og $\frac{20}{5}$ 1921 en anden Rede med 8 Æg, ligeledes i Gran.

ENGPIBER, *Anthus pratensis*. Særdeles almindelig paa Enge og Heder.

SKOVPIBER, *Anthus arboreus*. Temmelig almindelig.

SKÆRPIBER, *Anthus aquaticus var. obscurus*. En lille Flok paa ca. 20, hvoraf et Par blev skudt, holdt til ved Fjorden her ved Byen det meste af Januar Maaned 1922.

GUL VIPSTJERT, *Motacilla flava*. Temmelig almindelig Ynglefugl i Engene.

HVID VIPSTJERT, *Motacilla alba*. Meget almindelig. Ynder navnlig at bygge sin Rede i Fiskerbaade, som ikke benyttes til Stadighed. Den bygger da paa Tofterne op mod Baadens Sider. Naar Fiskerne da sejler ud, følger Fuglene med, flyvende i Luften eller siddende paa Mastetoppen. Den bygger hvert Aar i Træværket paa Jernbanebroen over Fjorden. Ligeledes holder den meget af at bygge i Brædestabler paa Tømmerpladserne.

VINDROSSEL, *Turdus iliacus*. Temmelig almindelig paa Efteraarstræk.

SANGDROSSEL, *Turdus musicus*. Almindelig Ynglefugl. Kliner altid sin Rede indvendig med en glat Masse af trøsket Træ, sammenholdt af en klæbrig Substans, uden andet Underlag for Æggene.

SJAGGER, *Turdus pilaris*. Træffes i store Flokke paa Marker og Enge hvert Aar i September, Oktober og November. Undertiden ogsaa om Foraaret; saaledes saa jeg $\frac{20}{4}$ 1920 en Flok paa ca. 300 Stkr. i Skoven ved Mariager.

RINGDROSSEL, *Turdus torquatus*. Kun set en enkelt Gang, Efteraar 1916.

SOLSORT, *Turdus merula*. Meget almindelig som ynglende baade i Skovene og i Haverne. Æggenes Antal oftest 4 eller 5. Kun et Par enkelte Gange har jeg set 6 i en Rede, begge Gange sildige Kuld, nemlig: $^{12}/_6$ 1912 og $^{28}/_5$ 1920.

STENPIKKER, *Saxicola oenanthe*. Almindelig paa Marker og ved Stengærder. Yngler i Jordhuller og under Stendynger. Æggenes Antal 6—7.

BYNKEFUGL, *Praticola rubetra*. Almindelig i Engene.

RØDSTJERT, *Ruticilla phoenicura*. Ses nu og da i Træk-tiden, Foraar og Efteraar, men ikke ofte.

SORT RØDSTJERT, *Ruticilla titys*. Sjælden. En Han set i min Have $^{27}/_8$ 1922, hvor den opholdt sig ca. 10 Minutter.

RØDKÆLK, *Erithacus rubecula*. Almindelig. Dens Rede har jeg hyppigst fundet inde under Rødderne paa store Bøgetræer og næsten altid med 7 Æg.

BROGET FLUESNAPPER, *Muscicapa atricapilla*. Ses jævnligt paa Foraarstræk, omkring 8 Maj. $^{19}/_5$ 1919 fandt jeg den ynglende i en Mejskasse i Mariager Apoteks Have. En Musvit havde først bygget Rede og lagt 3 Æg, men blev saa fordrevet af Fluesnapperen, som oven paa Musvittens Rede og Æg byggede en ny Rede, i hvilken den lagde 7 Æg. Den fordrevne Musvit var imidlertid ikke mere forknyt, end at den fra Mejskassen i Træet ved Siden af fordrev et Par derboende Blaamejser, hvorefter den tog disses Rede i Besiddelse. (Se under Blaamejse). Er det ikke et ret enestaaende Tilfælde, at Fluesnapper fordriver Musvit? Det omvendte Tilfælde har Pastor Barfod skildret i »Sydsællands Fugle«.

GRAA FLUESNAPPER, *Muscicapa grisola*. Almindeligere end foregaaende. Reden har jeg en Gang fundet bygget oven paa en Harve, en anden Gang paa et Aalejern, begge hængende paa Mure under Tagskægget. Som et Bevis paa denne Fugls trofaste Vedhængen ved sin en Gang valgte Yngleplads kan anføres, at

et Par Graa Fluesnappere i 3 Aar i Træk (1920, 1921 og 1922) har ynglet hver Sommer paa samme Sted paa samme Gren i et Pæretræ, der staar i Maler Riis's Have i Mariager.

SPURV, *Passer domesticus*. Yngler alle Vegne her i Byen under Tagstenene, ligesom den ofte fordriver Bysvalerne fra deres Reder, som den derpaa udfører og bruger saavel til Yngleplads som til Vinterkvarter. I Sommeren 1920 var jeg Vidne til en saadan Kamp om Bolig mellem Spurve og Svaler. Jeg skød da Han-Spurven; men Dagen efter stillede Hunnen med en ny Ægtefælle, som ligeledes blev skudt. Dagen efter fik Han Nr. 3 samme Skæbne, men da den letsindige Dame derpaa stillede med Nr. 4, blev hun selv skudt, hvorpaa Svalerne endelig fik Fred til at benytte deres egen Rede. En hvidbroget Spurv blev skudt i Hadsund ^{12/9} 1915.

SKOVSPURV, *Passer montanus*. Almindelig. Yngler i Straatage og Mejsekasser. I en af Byens Bygninger er der i Ydermurene indsat Drænrør med ca. 26 mm.s Diameter. Hvert af disse Rør (ca. 20) er aarligt beboet af Skovspurve.

BOGFİNKE, *Fringilla coelebs*. Er saare almindelig. Dens Rede findes saavel i smaa tætte Buske som i store fritstaaende Træer, altid særdeles smukt forarbejdet og meget lig Omgivelserne. Særlig ynder den at bygge i Grenkløfter. En Ting, som jeg intet Steds har set omtalt, har jeg lagt Mærke til hos Bogfinken, nemlig at der forekommer to skarpt adskilte Typer af Æg: den ene med blaagrøn Bundfarve og skarpt fremtrædende, sorte Pletter; den anden med lys graabrun Bundfarve og større, ligesom lidt flammede, mørkebrune Pletter. Mellemløst forekommer, men kun saaledes, at de altid kan henføres til en af Hovedtyperne.

KVÆKER, *Fringilla montifringilla*. Træffes i Tusindvis i Vintertiden i Bøgeskove, dog ikke hvert Aar. Særligt stort Træk saa jeg i Vintrene 1915—16 og 1920—21.

KERNEBIDER, *Coccothraustes vulgaris*. Forekommer, om end sjældent, navnlig i Kirsebærtiden. Jeg har set den Aarene 1910, 1914, 1915 og 1919, hvert Aar en enkelt Gang; men det sidste Aars Tid har den vist sig langt mere almindeligt end sæd-

vanligt, saa man er delvis sikker paa at kunne faa den at se, naar man gaar en Tur i Skoven. I Sommer har den ynglet i Nærheden, idet et Par Forældre med deres tre Unger aflagde en kort Visit i min Have ^{16/7}.

SISKEN, *Chrysomitris spinus*. Ret sjælden Vintergæst. Set enkeltvis Januar 1913, December 1918 samt Februar 1920 og 21; oftest opholder den sig i Elletræer og i Graner.

STILLITS, *Carduelis elegans*. Er ret almindelig. Bygger oftest i Frugtræer. En enkelt Gang, ^{2/6} 1909, har jeg set dens Rede i Toppen af en Fyr, ca. 4 m høj.

SVENSKE, *Ligurinus chloris*. Ret almindelig. Tidligste Kuld (5 Æg) fundet i en lav Gran ^{30/4} 1909. Seneste Kuld (6 Æg) fundet ^{6/7} 1921 i et Æbletræ.

IRISK, *Cannabina linota*. Meget almindelig. Dens Æg, oftest 5, sjælden 6, findes allerede i April, som Regel i tætte, smaa Graner, hvor Reden hyppigst sidder et Stykke ude paa Grenene, ikke direkte ind mod Stammen.

BJERGIRISK, *Cannabina flavirostris*. Temmelig sjælden. Set et Par Gange i Vinteren 1921—22.

GRAASISKEN, *Cannabina linaria*. Nogenlunde hyppig Vintergæst.

DOMPAP, *Pyrrhula vulgaris*. Der gik adskillige Aar, inden jeg bemærkede denne Fugl her paa Egnen. Først i 1913 saa jeg nogle ganske enkelte i Oktober og December; men i de sidste tre Vintre har de været faste Gæster, endog i ret stort Tal. De kommer allerede i Slutningen af Oktober og ses daglig alle Vegne i Krat og Haver til henimod April. Navnlig i December og Januar træffer man dem overalt, ligesom man stadigvæk hører deres dybe, bløde Fløjten. Et skønnere Syn end saadan en Flok Dompapper, siddende paa de is- og snedækkede Grene, sindigt bøgende sig ned efter en Knop nu og da, gives der vist næppe for en Ornitholog her i Landet. Denne musegraa Ryg, denne i blaat skinnende, blanksorte Kalot, den blændende hvide Overgump og først og fremmest Brystet, hos Hannen flammende rødt,

hos Hunnen med et ganske svagt rosa Skær over det graa, alt danner tilsammen et saa fint afstemt Hele som vel muligt. Saa-vel i 1921 som 1922 opholdt et Par sig her i Byen i en Have til Midten af April, og begge Aar saas de en enkelt Gang med fine Straa i Næbbet, som om de tænkte paa at bygge Rede. Men det blev kun til Forsøg; en skønne Dag var de forsvundne.

KORSNÆB, *Loxia curvirostra*. Efteraaret 1909 og Efteraaret 1910 var der temmelig store Flokke af disse Fugle, hvoraf jeg fik en Han og en Hun til min Samling. Disses Næb krydses til hver sin Side. Siden den Tid har jeg kun set en enkelt nu og da med Aars Mellemrum. Senest saa jeg dem i afvigte Januar, da en lille Flok paa 6 viste sig en enkelt Gang.

RØRSPURV, *Emberiza schoeniclus*. Findes i Moser og Enge, dog ikke i større Mængde.

GULSPURV, *Emberiza citrinella*. Almindelig overalt. Tidligste Kuld Æg (5) fundet $^{30}/_4$ 1909. Seneste Kuld (3) fundet $^{28}/_8$ 1922. Om Efteraaret og Vinteren ses den flokkevis sammen med Irisker, Bogfinker og andre frøædende Fugle.

BOMLÆRKE, *Emberiza miliaria*. Meget almindelig.

SNESPURV, *Emberiza nivalis*. Denne har jeg set et Par Gange om Vinteren i Smaaflokke i Engene langs Fjorden, men ikke i de senere Aar.